

Genel Muhasebe

Ankara Üniversitesi
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu
Eczane Hizmetleri Programı

Muhasebe Temel Denklemi

Ticarî işlemler işletmenin özkaynaklarına etkileri bakımından ikiye ayrılır:

1-Sonuç meydana getirmeyen işlemler

2-Sonuç meydana getiren işlemler

Muhasebe Temel Denklemi

- Sonuç meydana getirmeyen ticarî işlemler, işletme toplam yapısında değişme meydana getirdiği halde iç yapıda (özkaynaklarda) bir değişikliğe neden olmazlar.
- Sonuç meydana getiren ticarî işlemler ise hem toplam yapıda, hem de iç yapıda yani işletmenin özvarlığında değişikliğe neden olurlar.

Muhasebe Temel Denklemi

Muhasebe temel denklemi, bir işletmenin herhangi bir andaki parasal kesitidir.

Bu denklem, işletmenin para birimleri itibariyle finansal durumunu gösterir.

$$\begin{aligned} \text{Aktifler} &= \text{Pasifler} \\ &\text{veya} \\ \text{Varlıklar} &= \text{Kaynaklar} \end{aligned}$$

Muhasebe temel denklemi geleneksel muhasebe sisteminin temelidir. Muhasebe temel denkleme “muhasebe temel modeli” de denir.

Muhasebe Temel Denklemi

Aktif: Denklemin hazırlandığı tarihte işletmenin sahip olduğu ekonomik değerler (o anda sahip olunan varlıklar)

Aktiflere “işletmenin ekonomik yapısı” da denir

Pasif: İşletmenin sahip olduğu ekonomik değerlerin finansal kaynakları ve sahipleri

Pasiflere “işletmenin finansal yapısı” veya “işletmenin hukuki yapısı” da denir

Muhasebe Temel Denklemi

Varlıklar: İşletmenin faaliyette bulunmak için sahip olduğu ekonomik araçlardır

Kaynaklar: İşletme sahibinin koyduğu sermaye ile işletmenin borçlarıdır

Muhasebe Temel Denklemi

$$\text{Varlıklar} = \text{Borçlar} + \text{Özkaynaklar}$$

Muhasebe Temel Denklemi

Herhangi bir kalemin aktif veya varlık kalemi niteliğini taşıyabilmesi için;

1-Bu değerler, işletmenin kontrolü altında olmalıdır.

2-İşletme, bu değerleri yakın gelecekte kullanabilmeli veya satabilmelidir. Böylece, işletme varlıklarında bir artış sağlayabilmelidir.

Muhasebe Temel Denklemi

İşletme; borçları (yabancı kaynakları) para olarak alabileceği gibi, senet, otomobil, bina şeklinde de edinebilir.

Borçlanmanın yapıldığı varlık kaleminin şeklinden çok, yapıldığı tarihteki tarihi maliyeti önemlidir. Çünkü borçlar, muhasebe sisteminde tarihi maliyetlerle, diğer bir deyişle, elde edilme maliyetleriyle yer alırlar.

Muhasebe Temel Denklemi

Özsermaye, ortakların fiilen getirdikleri sermaye ile ek yatırımda bulunmak amacıyla işletmede bıraktıkları dağıtılmamış kârlardan oluşur.

Muhasebe Temel Denklemi

Örnekleri

Örnek 1: Bay A, 500.000 TL nakit sermaye ile A İşletmesini kurmuştur.

Muhasebe Temel Denklemi İle Gösterimi:

$$500.000 = 500.000$$

Muhasebe Temel Denklemi

Örnekleri

Örnek 2: A İşletmesi 280.000 TL peşin bedelle bir bina satın almıştır.

Muhasebe Temel Denklemi İle Gösterimi:

$$220.000 + 280.000 = 500.000$$

Bu işlem sonuç meydana getirmeyen bir işlemdir.

Muhasebe Temel Denklemi

Örnekleri

Örnek 3: A İşletmesi 200.000 TL'lik ticari malı yarısı peşin, yarısı da vadeli olmak üzere satın almıştır.

Muhasebe Temel Denklemi İle Gösterimi:

$$120.000 + 280.000 + 200.000 = 100.000 + 500.000$$

Bu işlem sonuç meydana getirmeyen bir işlemdir.

Muhasebe Temel Denklemi

Örnekleri

Örnek 4: A İşletmesi 120.000 TL'lik ticari malı yarısı peşin, yarısı da vadeli olmak üzere 180.000 TL'ye satmıştır.

Muhasebe Temel Denklemi İle Gösterimi:

$$210.000 + 280.000 + 80.000 + 90.000 = 100.000 + \mathbf{560.000}$$

Bu işlem özkaynaklarda değişikliğe neden olduğu için sonuç meydana **getiren** bir işlemdir.

Muhasebe Temel Denklemi

Örnekleri

Dönem sonunda işletmenin faaliyet sonuçları tespit edilecektir.

$$\begin{array}{r} \text{Dönem sonu özkaynaklar} \\ - \text{Dönem başı özkaynaklar} \\ \hline \text{Dönemin sonucu} \end{array}$$

Dönemin sonucu pozitif ise işletme dönemi kârlı tamamlamıştır. Dönemin sonucunun negatif olması ise işletmenin ilgili dönemde zarar ettiğini gösterir.